

UIT DE PRACTYK

Uit het Laboratorium van Materia Technica (Lector B. R. Bakker)
van het Tandheelkundig Instituut der Rijksuniversiteit te Utrecht.

EEN KLEMSCHRIJVER

DOOR

EMIL FLAUMENHAFT.

Met den opbloei der partieele prothese groeide ook de belangstelling voor de wijze van bevestiging van het kunstgebit aan de bestaande elementen.

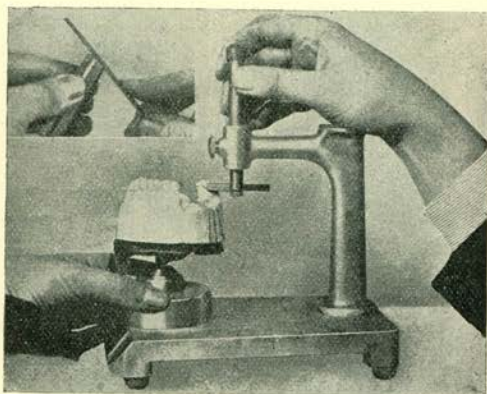

Fig. 1.

De plaats van een ouderwetsche klem — in de wandeling klammer genoemd — werd in de gunstige gevallen bepaald door het trekken van enkele potloodlijntjes op het gipsmodel. Deze plaatsbepaling geschiedde uitsluitend op het oog en meestal zonder rekening te houden met de stand van de andere anker-elementen.

Wie accurater werk wenscht dan manchetsklemmen en zich met de onphysiologische „haakjes” om de tandhalzen niet kan verzoenen, zal spoedig ondervinden, dat het vervaardigen van klemmen op vaak sterk gekipte elementen, zoodat de prothese ook werkelijk in- en uit kan, (en dat mag men /toch zeker van een kunstgebit eischen) een lastige taak is.

Om aan de moeilijkheid van het afteekenen der klemmen op het oog te ontkomen heeft *Fortunati* aanbevolen een parallelometer te gebruiken. Den zelfden weg zijn ook *Chayes*, *Herbst*, *Riechelman* en *Sixt* opgegaan.

De firma *Ney* bracht in 1926 een „clasp surveyor” in den handel (fig. 1) geconstrueerd door *Roth*, den technischen adviseur dezer onderneming. Een uitvoerige beschrijving van dit

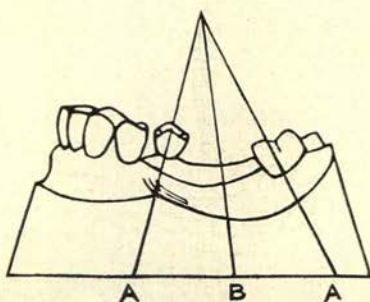

Fig. 2.

apparaat vindt men in „The Ney Technician” en een overdruk daarvan in het bekende werk van *Kennedy*. Met dit toestel, dat voor de solide uitvoering ook een solide hoeveelheid dollars kost, is men in staat, nadat men de uitneemrichting van een prothese die de minste weerstand biedt, gevonden heeft, de juiste plaats van de klem op het element te bepalen.

Als gids dienen daarbij de assen van de anker-elementen (fig. 2). De gemiddelde van twee asrichtingen in sagittale en frontale projectie geeft de beste uitneemrichting aan. Als men het model op het toestel door middel van een kogelgewicht zoo heeft ingesteld, dat de uitneemas verticaal staat, zal bij het draaien van het model op de basis het potlood van het toestel op de anker-elementen een lijn afteekenen, die de grootste omtrek aangeeft loodrecht op de as van uitnemen. In deze lijn bezit men het noodzakelijke gegeven om doelmatige klemmen te contruereen. Als de klem over meer dan de helft van de tand

grijpt en naar twee richtingen over het dikste deel heengaat, zal de prothese tegen verplaatsing in elke richting weerstand onder- vinden.

In de „Przeglad Dentystyczny” van 1931 beschrijft *Brennejsen* (Warschau) een apparaat (fig. 3), dat in de uit- voering eenvoudiger is dan het toestel van *Ney*. De fixatie van het model met schroeven is echter zeer omslachtig.

Onlangs had ik tot taak aan een groot gehoor de grondbegin-

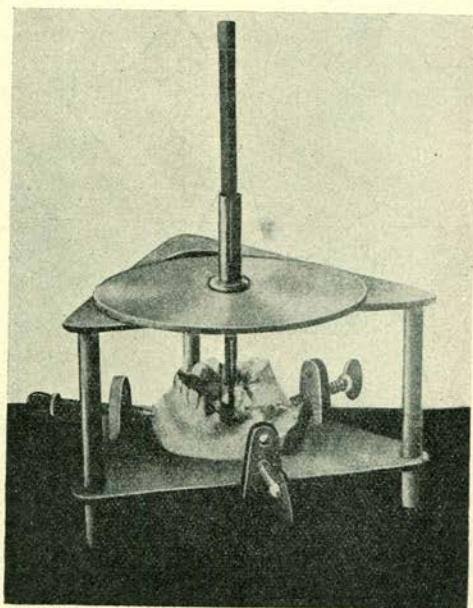

Fig. 3.

selen van de partieele prothese en der klemconstructie uit te leg- gen. Dure toestellen kwamen daarbij niet in aanmerking. Ik heb dus getracht met eenvoudige middelen een „clasp surveyor” — in het Nederlandsch „klemschrijver” te noemen — samen te stellen, die toch aan alle eischen voldoet.

Het gipsmodel, waarop met een potlood de assen der anker- elementen zijn afgeteekend en de middellijn van den hoek, die deze assen vormen is aangegeven, wordt in de juiste stand ge- fixeerd op een bal moldine (fig. 4) of een andere plastische klei, die het kogelgewricht van het toestel van *Ney* vervangt.

Het potlood wordt door een sigaren- of een triplexplankje gestoken en met een hieraan bevestigd garenklosje en een houtschroefje loodrecht op het plankje vastgehouden. Het plankje komt dan verticaal, dus evenwijdig aan de uitneemrichting te staan en bij het bewegen van het model of van het plankje tee-

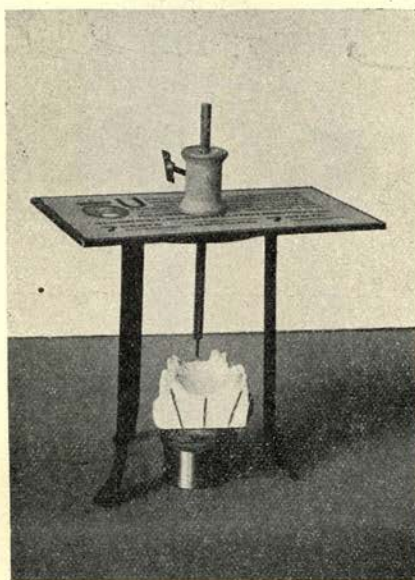

Fig. 4.

kent men de lijn van den grootsten omtrek van het ankerelment af. Hierna kan men makkelijk de juiste plaats van de klem bepalen.

Deze klemschrijver is een stap terug van het onnoodig gecompliceerde tot het meer eenvoudige. Daarom zal hij misschien geen genade vinden in de oogen der vereerders van al het ingewikkelde, dat van den overkant van den grooten vischvijver gebracht wordt...